

Sygn. akt

III AUa 1054/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **17 stycznia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **17 stycznia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **T. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę wojсковą

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **2 sierpnia 2012 r.** sygn. akt **IV U 65/11**

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lutego 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił T. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie pełnienia służby wojskowej, nie pozostającej w związku ze służbą wojskową, ponieważ komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 18.02.2010 r. nie stwierdziła niezdolności do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany, podkreślając, że pozostaje w stałym leczeniu neurologicznym, psychiatrycznym i laryngologicznym, a stan jego zdrowia, szczególnie psychicznego ulega stale pogorszeniu.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 13 października 2010 r., sygn. akt IV U 525/10 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że T. P., ur. (...), pełnił służbę wojskową w okresie od 7.01.1986 r. do 19.11.1987 r. Do dnia 31.12.2009 r. pobierał wojskową rentę inwalidzką. Zaskarżona decyzja została wydana w następstwie orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, która uznała wnioskodawcę za osobę zdolną do pracy. Celem zweryfikowania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy dokonanej w postępowaniu administracyjnym, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu psychiatrii, otolaryngologii i neurologii. Biegły otolaryngolog rozpoznał u wnioskodawcy lewostronny niedosłuch typu czuciowo – nerwowego, słuch społecznie wydolny i szумы uszne i orzekł, że w zakresie schorzeń narządów otolaryngologicznych wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Biegły psychiatra w opinii z dnia 27.07.2010 r. ocenił, że aktualny stan zdrowia psychicznego wnioskodawcy, zaburzenia nerwicowe lękowo – depresyjne z somatyzacją nie pozostają w związku ze służbą wojskową, dlatego też brak podstaw do ustalenia procentowego stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Stwierdzone dolegliwości nie powodują też naruszenia sprawności organizmu, ograniczającej zdolność do pracy, zgodnie z ustawową definicją. Konkludując, biegły podzielił opinie wydane przez lekarzy orzeczników ZUS. Również biegły neurolog w zakresie chorób odpowiadających jego specjalizacji nie stwierdził niezdolności do pracy zgodnie z kwalifikacjami.

Dysponując tak zebrany materiał dowodowy Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca nie spełnia podstawowego warunku koniecznego do przyznania dochodzonego świadczenia.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego art. 233§ 1 kpc poprzez niewłaściwą ocenę zebranego materiału dowodowego oraz art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poprzez niewłaściwe przyjęcie definicji częściowej niezdolności do pracy i art. 30 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29. 05.1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, poprzez błędne przyjęcie, że inwalidztwo nie powstało w czasie odbywania służby wojskowej.

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2010 r., sygn. akt III AUa 862/10 Sąd Apelacyjny w Rzeszowie uchylił zaskarżony wyrok, uznając go za przedczesny i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji podkreślił, że skoro renta inwalidy wojskowego była wnioskodawcy przyznana i wypłacana przez ZUS ponad 17 lat, to poza sporem w przedmiotowej sprawie był rodzaj schorzeń powstałych u wnioskodawcy w czasie pełnienia zasadniczej służby wojskowej (a pozostających bez związku z tą służbą). Spór dotyczył natomiast okoliczności, czy schorzenia te powodują nadal niezdolność do pracy wnioskodawcy w stopniu co najmniej częściowej niezdolności oraz jaki jest charakter tej niezdolności. Zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw do czynienia ustaleń w tym zakresie, a konieczność ponowienia postępowania dowodowego w zasadzie w całości spowodowała wydanie wyroku kasatoryjnego.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2012 r., sygn. akt IV U 65/11 oddalił odwołanie.

Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego otolaryngologa, który stwierdził, że schorzenia laryngologiczne nie stanowiły podstawy orzeczenia częściowej niezdolności do pracy i w dalszym ciągu w tym zakresie wnioskodawca jest zdolny do pracy.

Biegła psychiatra w opinii z dnia 19 maja 2011 r., stwierdziła, że w stanie psychicznym opiniowanego występują odchylenia osobowościowe w postaci neurotycznych zmian osobowości, wynikających z nich zaburzeń emocjonalnych,

funkcjonowania społecznego z towarzyszącymi zmianami afektywnymi nastroju – stanami depresyjno – lękowymi. Tylko znaczny stopień nasilenia objawów o takim obrazie klinicznym może zaburzać funkcjonowanie chorego w takim stopniu, by był on długotrwale niezdolny do pracy. Tymczasem wnioskodawca sprawnie funkcjonuje społecznie, wypełnia role męża i ojca, nie wykazuje cech niedojrzałości społecznej. Jednakże dla jednoznacznej oceny aktualnego stopnia nasilenia dolegliwości wnioskodawcy jest zdaniem biegłej potrzebna obserwacja w warunkach szpitalnych. W kolejnej opinii biegłego psychiatry, wydanej łącznie z biegłym psychologiem u badanego zostały rozpoznane objawy zaburzeń nerwicowych z występującymi stanami napadowego lęku i niepokoju o charakterze reaktywnym, nie uzasadniające uznania wnioskodawcy za częściowo niezdolnego do pracy.

Biegła z zakresu medycyny pracy oceniła, że odwołujący jest zdolny do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie ślusarza – spawacza.

W ocenie Sądu I instancji zgromadzony materiał dowodowy pozwala ustalić, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą powstałą w czasie służby, a tym samym nie spełnia warunków koniecznych do otrzymania dochodzonego świadczenia.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc i art. 286 kpc i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie, ewentualnie o jego zmianę i przyznanie dochodzonego świadczenia.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że w zakresie oceny jego zdrowia psychicznego zostały wydane trzy opinie biegłych psychiatrów, przy czym pierwsza z nich, z dnia 28.06.2010 r., została zakwestionowana przez Sąd Apelacyjny, a w pozostałych dwóch postawione zostały odmienne rozpoznania. Natomiast Sąd Okręgowy, pominał dowód z przesłuchania biegłych i nie wyjaśniviwszy różnic powołał się na obie opinie, uznając je za zbieżne ze sobą.

Dalej apelujący podkreślił, że biegli nie wyjaśnili faktycznie na czym polega poprawa stanu zdrowia wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest trafny i nie narusza prawa.

Spór dotyczył ponownego ustalenia prawa wnioskodawcy T. P. do renty wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 101 poz. 648 ze zm.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca w dalszym ciągu spełnia ustawowe przesłanki do dochodzonego świadczenia tj. do renty wojskowej, a zebrane dowody należycie ocenił w ramach przysługującego mu w tym względzie uprawnienia swobodnej oceny dowodów, o jakim stanowi art. 233 § 1 kpc.

W sprawach dotyczących oceny stanu zdrowia, w których ustaleń faktycznych dokonuje się na podstawie dowodów, wymagających wiedzy medycznej, a więc wiadomości specjalnych, zasadniczym dowodem w postępowaniu jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych, mający na celu ustalenie stanu zdrowia osoby odwołującej się, pod kątem zasadności przesłanki warunkującej nabycie prawa do świadczenia, jaką w rozpoznawanej sprawie jest niezdolność do pracy powstała w czasie odbywania służby wojskowej lub w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, bez związku z tą służbą.

Wnioskodawca był do 31.12.2009 r. uprawniony do renty inwalidzkiej wojskowej w związku z częściową niezdolnością do pracy powstałą w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej (bez związku z tą służbą).

Sąd I instancji celem ustalenia aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy oraz zweryfikowania orzeczeń, które poprzedziły wydanie zaskarżonej decyzji ZUS, dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy: z zakresu otolaryngologii,

dwukrotnie z zakresu psychiatrii, z czego raz przy współdziałaniu biegłego z zakresu psychologii i biegłego z zakresu medycyny pracy, którzy orzekli, że wnioskodawca jest zdolny do pracy.

Biegli wyjaśnili, że odmienna ocena stanu zdrowia psychicznego i wpływu tego stanu na zdolność do pracy w porównaniu z oceną, która dała podstawę orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z dnia 18.12.2007 r. ustalającego nadal częściową niezdolność wnioskodawcy do pracy w związku ze schorzeniami powstałymi w czasie służby wojskowej (bez związku z tą służbą) na okres do 31.12.2009 r. wynika z dokonania pogłębionej analizy linii życiowej wnioskodawcy, uwzględniającej społeczne funkcjonowanie wnioskodawcy, a także mierne nasilenie objawów zaburzeń nerwicowych. Biegły otolaryngolog w opinii uzupełniającej odniósł się do konkretnych kwalifikacji zawodowych wnioskodawcy.

W tym miejscu podkreślić należy, że ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych, dysponujących specjalistyczną wiedzą medyczną. Natomiast wynik opinii biegłego w żadnej mierze nie może być przedmiotem odmiennych ustaleń Sądu – wynikających jedynie z polemiki z wnioskami biegłego w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. W przeciwnym wypadku bowiem doszłoby do naruszenia art. 233 § 1 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.07.2005 r. II UK 277/04 publ. OSNP 2006/5-6/97). Zauważyć również należy, iż pomimo pewnych odrębności w zakresie opisu objawów, stanowisko biegłych o braku podstaw do ustalenia u wnioskodawcy długotrwałej niezdolności do pracy jest zgodne.

Zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227), mającym zastosowanie w sprawie o rentę wojskową poprzez art. 64 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, wojskowych i ich rodzin prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianie w każdym czasie w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy, a to skutkować musiało pełną akceptacją dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy, sprowadzającej się do stwierdzenia, że odwołujący nie spełnia warunków określonych w art. 35 ustawy z dnia o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, wojskowych i ich rodzin

Z podanych przyczyn brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji i dlatego na mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.